

**Izvješće o provedbi Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027.
za 2022. godinu**

Nositelj izrade: Dubrovačko-neretvanska županija

Izrađeno: ožujak, 2023.

Sadržaj

Uvod

Izvešće o provedbi posebnih ciljeva

Poseban cilj 1.1 Unaprjeđenje poslovnog okruženja

Poseban cilj 1.2. Poticanje održivosti, digitalizacije i inovacija u gospodarstvu

Poseban cilj 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu

Poseban cilj 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga

Poseban cilj 2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada

Poseban cilj 2.3. Poticanje demografskog razvoja

Poseban cilj 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice

Poseban cilj 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti

Poseban cilj 3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

Poseban cilj 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru

Poseban cilj 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije

Poseban cilj 4.3. Razvoj otoka

Poseban cilj 4.4. Razvoj ostalih geografskih područja od posebnog interesa

Zaključak

Uvod

Dubrova ko-neretvanske županija u prosincu 2021. godine donosi Plan razvoja Dubrova ko-neretvanske županije do 2027. godine, srednjoročni akt strateškog planiranja kojim se definira okvir za poticanje razvoja Dubrova ko-neretvanske županije tijekom sedmogodišnjeg razdoblja u skladu s trajanjem financijske perspektive Europske unije. Plan razvoja županije temeljna je poveznica između u nacionalnih i lokalnih razvojnih planova kojim se osigurava što veća usklađenost napora i aktivnosti brojnih aktera koji djeluju na prostoru županije, a koja je misija doprinosti njezinom što uspješnijem razvitku. Poseban naglasak stavljen je na usklađenost razvojnog smjera i strateških ciljeva s Nacionalnom razvojnom strategijom 2030. (u nastavku NRS 2030.)

Obveza izrade, način podnošenja i rok za podnošenje godišnjeg izvješća o provedbi Plana razvoja propisani su odredbama zakonodavnog okvira sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem kojeg čine Zakon, Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 89/18) te Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 6/19).

Izrađuje ga samoupravna jedinica u suradnji s nadležnim regionalnim koordinatorom u skladu s tehničkim i metodološkim uputama Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU (siječanj 2023. godine) i javno objavljuje. Izvješće se dostavlja koordinacijskom tijelu u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova EU i podnosi predstavnikom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

Izvješće o provedbi Plana razvoja Dubrova ko-neretvanske županije izvješće je o napretku u provedbi Planom utvrđenih posebnih ciljeva u izvještajnom razdoblju, a izrađeno je temeljem podataka Upravnih odjela Dubrova ko-neretvanske županije, županijskih institucija, ustanova i tvrtki i proračunskih elemenata. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda utvrđene su temeljem posljednjih dostupnih statističkih podataka u trenutku izrade izvješća (ožujak 2023.).

Izvješće o provedbi posebnih ciljeva

Planom razvoja DNŽ za razdoblje do 2027. godine utvrđena su četiri strateška prioriteta razvoja s pripadajućim posebnim ciljevima:

➤ **1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo**

Poseban cilj 1.1 Unaprjeđenje poslovnog okruženja

Poseban cilj 1.2. Poticanje održivosti, digitalizacije i inovacija u gospodarstvu

Poseban cilj 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu

➤ **2. Poboljšanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala**

Poseban cilj 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga

Poseban cilj 2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada

Poseban cilj 2.3. Poticanje demografskog razvoja

➤ **3. Očuvanje okoliša, poboljšanje povezivosti i održivo korištenje baštine**

Poseban cilj 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veći u dobrobit lokalne zajednice

Poseban cilj 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti

Poseban cilj 3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

➤ **4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem**

Poseban cilj 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru

Poseban cilj 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije

Poseban cilj 4.3. Razvoj otoka

Poseban cilj 4.4. Razvoj ostalih geografskih područja od posebnog interesa

U nastavku izvješća opisan je status provedbe 13 posebnih ciljeva u izvještajnom razdoblju.

Posebni ciljevi su dodatno razrađeni kroz 39 mjera.

NAPOMENA: Radi standardiziranog pristupa pra enju provedbe strateških akata na svim razinama upravljanja od strane MRRFEU-a kao nadležnog tijela za strateško planiranje u RH izra ena je tzv. biblioteku pokazatelja, registar koji sadrži niz pokazatelja vezanih za posebne ciljeve Plana razvoja, a pomo u kojih se može pratiti napredak pojedine JLR(P)S u raznim upravnim područjima.

Poseban cilj 1.1 Unaprjeđenje poslovnog okruženja

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Realizacijom mjera unutar posebnog cilja 1.1. izravno smo doprinijeli ciljevima NRS 2030. kroz aktivnosti usmjerene na pružanje podrške razvoju konkurentnog i održivog regionalnog gospodarstva, s naglaskom na poboljšanje poduzetničkog okruženja kroz provedbu potpornih programa za poduzetnike.

Putem Javnog poziva za iskaz interesa za sufinanciranje projekata organizacije manifestacija u turizmu te drugih oblika promidžbe poduzetništva i turizma u Dubrovačko-neretvanskoj županiji za 2022. godinu dodijeljene su 40 potpore za organizaciju i suorganizaciju gospodarskih manifestacija te sudjelovanje na istim.

Županija kontinuirano pruža podršku razvoju poduzetništva kroz aktivnosti Centra za poduzetništvo DNŽ (u nastavku CzP) te Inkubatora Dubrovnik i Inkubatora u Ploče. Kapaciteti poduzetnikih inkubatora u potpunosti su popunjeni i rade punim kapacitetom. U izvještajnom razdoblju CzP je odradio 27 radionica za samozapošljavanje u suradnji sa HZZ-om, 47 radionica za poduzetnike po etnike ili poduzetnike u razvoju, te je organizirao 3 događanja sa ciljem umrežavanja poduzetnika pod imenom „Poduzetnik akula“. Izra ena je projektne dokumentacije solarne elektrane za krov Poduzetnikog inkubatora Ploče.

Županija putem Javnog poziva za sufinanciranje izrade poslovnih planova, dodatno potiče poduzetnike za pripremu i izradu projektne dokumentacije za buduće investicije i poslovne planove te je putem ovog poziva sufinancirala izradu 6 poslovnih planova. U sklopu aktivnosti projekta BOND2 CzP DNŽ je sudjelovao na 29 višednevnih edukativnih radionica sa ciljem jačanja kapaciteta poduzetnikih potpornih institucija i standardizacije pružene usluge. Po svakoj odrađenoj radionici, u živo ili virtualno, od polaznika traži povratnu informaciju, a sa ciljem detektiranja kvalitete usluge i zadovoljstva korisnika te su u 2022. godini 116 korisnika izjasnilo o zadovoljstvu. CzP potpisao je ugovore o suradnji sa Poduzetnikim inkubatorom Vela Luka i TeraTehnopolis iz Osijeka s ciljem poticanja poduzetništva.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Saldo robne razmjene	-268.0 mil.kn (2019)	-180.0 mil.kn	670,6 mil.kn (2022)
Bruto investicije u dugotrajnu imovinu (u % BDP-a)	15.6% (2018)	18.0% (2027)	0,63%. (2021)

Izvor: 2022/2021 DZS

Poseban cilj 1.2. Poticanje održivosti, digitalizacije i inovacija u gospodarstvu

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Realizacijom mjera unutar posebnog cilja 1.2. izravno smo doprinijeli ciljevima NRS 2030. kroz aktivnosti usmjerene na jačanje održivosti, digitalne spremnosti i inovativnosti županijskog gospodarstva.

CzP je u sklopu provedbe aktivnosti proveo 19 radionica na temu digitalizacije poslovanja i inovacija u poslovanju. Županija je kroz kreditne programe (Projekt POTICAJ 2022, Projekt OBRATNA SREDSTVA 2022) koje provodi u suradnji sa poslovnim bankama na području Županije dodatno sufinancira kamatnu stopu za energetske i inovativne projekte (investicije) te za tvrtke u kojima 1 ili više žena posjeduju najmanje 51% kapitala u društvu, ili je žena predsjednica uprave društva. Ukupno se sufinancira 25 poduzetnika zahtjeva od kojih se 5 zahtjeva dodatno sufinancira za energetske i inovativne projekte te 5 zahtjeva koji se odnose na žene poduzetnice.

Potaknuli smo daljnji razvoj kulturnih i kreativnih industrija, kao sektora u kojem se već ostvaruju značajni rezultati, a koji ima vrlo velik potencijal daljnjeg rasta i razvoja. Putem Javnog poziva sufinancirana je provedba 9 tematskih radionica s ciljem jačanja kapaciteta i poticanja kulturnih i kreativnih industrija. Izrađen je i predstavljen na projektnoj razini (6 država EU) dokument Prijedlog politika za kreativni i kulturni sektor.

Izrađen je Akcijski plan energetske i inovativnosti za DNŽ za razdoblje 2022. - 2024. te Godišnji izvještaj energetske i inovativnosti za DNŽ za 2021. Iz oba dokumenta su vidljive aktivnosti i mjere energetske i inovativnosti provedene na razini institucije.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Bruto investicije u intelektualnu imovinu	17.7 mil.kn	30 mil.kn	8.3 mil.kn (2021)
Broj priznatih patenata	1 (2021)	8	0 (2022)
Produktivnost rada mjerena kao prihod po zaposlenome (prihod po zaposlenom)	554.198kn (2018)	700.000kn	524.919kn (2021)

Izvor: DZS, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, FINA

Poseban cilj 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Realizacijom mjera unutar posebnog cilja 1.3. izravno smo doprinijeli ciljevima NRS 2030. kroz aktivnosti usmjerene na poboljšanje kvalitete turističke ponude i upravljanja destinacijom te kroz razvoj selektivnih oblika turizma. Također, potrebno je naglasiti i doprinos strateškom cilju 9 “Samodostatnost u hrani i razvoj bio-gospodarstva” iz NRS 2030. s obzirom na to da su realizirane aktivnosti osigurale veću produktivnost i održivost poljoprivredne proizvodnje u DNŽ.

Kroz tri provedena Javna poziva u 2022. godini sufinancirano je 183 projekata baziranih na poboljšanju konkurentnosti turizma, poljoprivrede, akvakulture, ribarstva i lovstva.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije dodijeljen su koncesije za dvije nove marine. Nastavili su se projekti Biološki monitoring Malostonskog zaljeva i malog mora. U sklopu provedbe EU Projekta ARGOS, izrađene su potrebne studije i investicija Uređivanje i opremanje mrjestilišta za marikulturu na Bistrini, koji je pred završetkom.

Sustav javnog navodnjavanja Glog površine od 310 ha je pušten u pogon u 2023. godini, dok je projekt Sustav navodnjavanja Donja Neretva – Podsustav Koševo - Vrbovci u pripremljenoj fazi. Nakon njegove realizacije očekuje se povećanje procijenjenih ciljnih vrijednosti pokazatelja, odnosno površina pod navodnjavanjem. Nastavilo i sa sufinanciranjima projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja u Konavlima i na otoku Korčuli.

Za projekte poput logističko-distributivnih centara koji nisu realizirani u 2022. godini preduvjet je udruživanje poljoprivrednika u proizvođačke organizacije, te je stoga preporuka da se ulože dodatni naponi kako bi se u bar jednoj poljoprivrednoj djelatnosti formirala proizvođačka organizacija. Ista bi bila primjer dobre prakse za dodatno udruživanje i povlačenje što više europskih sredstava.

Određene godišnje aktivnosti poput sufinanciranja kratkoročnih projekata subjekata naslonjenih na

poljoprivrednu djelatnosti redovno se provede tijekom godine, a višegodišnji projekti koji su u tijeku se nastavljaju realizirati u planiranom vremenskom okviru.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Indeks turisti ke razvijenosti (JLRS)	I. kategorija 2 II. kategorija 12 III. kategorija 5 IV. kategorija 2 0. kategorija: 1	I. kategorija 4 II. kategorija 13 III. kategorija 4 IV. kategorija 1 0. kategorija: 0	(2021) I. kategorija 3 II. kategorija 11 III. kategorija 5 IV. kategorija 1 0. kategorija: 2
Podru je pod ekološkom poljoprivredom	791 ha (2020)	2700 ha	1479,09 ha (2022)
Poljoprivredna površina pod navodnjavanjem	0 ha (2021)	905,4 ha	310 ha (2023)

Izvor: Institut za turizam, APPRRR i Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj DNŽ

Poseban cilj 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno doprinosi strateškom cilju 5 „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ iz NRS 2030. kroz mjere i aktivnosti usmjerene na poboljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga s posebnim naglaskom na potrebe ranjivih skupina u društvu.

Slijedom investicijskih i kapitalnih ulaganja izvršeni su radovi, odnosno nabavljena oprema koja pridonosi osuvremenjivanju obrazovnih objekata svih osnovnih i srednjih škola te u eni kih domova.

Otvorena je podružnica OB Dubrovnik - Dnevna bolnica Metkovi te je projekt uspješno dovršen.

Provo enjem aktivnosti „Poticajne mjere za zdravstvene radnike“ i „Helikopterska služba“ sufinanciraju se stanarine za zdravstvene djelatnike kojima je potreban smještaj u 5 do 25 objekata, ovisno o trenutnim potrebama.

U sklopu provo enja aktivnosti „Osiguranje sustava podrške za žrtve nasilja u obitelji“ na podru ju DNŽ uspostavljeno je privremeno sklonište za žene žrtve nasilja u obitelji te je u funkciji. U tijeku je provo enje aktivnosti za uspostavu trajnog skloništa, a ija uspostava se o ekuje u 2023. godini. Uspostavljanje centra za djecu s teško ama u razvoju u Metkovi u je zapo elo, u tijeku su radovi na adaptaciji prostora te se po etak pružanja planiranih usluga o ekuje u 2023. godini.

U tijeku su pripremne radnje za izradu Plana razvoja socijalnih usluga na podru ju DNŽ, o ekuju se upute o metodologiji izrade nadležnog Ministarstva.

U pogledu provedbe programa neprofitnih udruga, koje skrbe o pojedinim ranjivim skupinama, u 2022. godini provedeno je pet Javnih poziva kojima su sufinancirani programi udruga koje skrbe o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, o udrugama proisteklim iz II. svjetskog rata i poraća, o udrugama koje doprinose unaprjeđenju kvalitete života umirovljenike populacije, o udrugama iz područja zdravstva, socijalne skrbi i skrbi o osobama s invaliditetom te udrugama mladih i koje se bave mladima, a što uključuje programske aktivnosti 91 udruge.

Proveden je program izjednačavanja umirovljenikog standarda koji je obuhvatio je 2647 umirovljenika s područja DNŽ. Isplaćivane su jednokratne novčane pomoći za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata koji su se našli u teškim životnim okolnostima te jednokratne novčane naknade socijalno ugroženim osobama na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Provedene su sve planirane aktivnosti, po evši od financiranja rada Zajednice športa Dubrovačko-neretvanske županije i djelovanja udruga putem javnog poziva za dodjelu sredstava iz Programa javnih potreba u sportu Dubrovačko-neretvanske županije za 2022. godinu, preko financiranja nabave radnih materijala za sve učenike od 1. do 8. razreda svih osnovnih škola kojima je osniva Dubrovačko-neretvanska županija do organiziranja županijskih natjecanja iz znanja, produženog boravka u 4 osnovne škole. Nastavljen je projekt „Zajedno možemo sve! - 5“ kojim se osiguravaju sredstva za financiranje rada pomoćnika u nastavi za učenike s poteškoćama u razvoju kojih je u 2022. godini bilo 119 u 18 osnovnih i 7 srednjih školama kojima je osnivač Županija.

Sukladno provedenom javnom pozivu za dodjelu sredstava iz Programa javnih potreba u kulturi Dubrovačko-neretvanske županije za 2022. godinu provedeno je ukupno 167 projekta kulturne suradnje.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Početna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Gustoća liječnika na 10.000 stanovnika	12,5	13	n/a
Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku	158,17 kn (2019)	>200,00 kn	173,59 kn (2022)
Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku	17,13 kn (2019.)	>19,00 kn	17,31 (2022)

Izvor: Upravni odjel za zdravstvo, obitelj i branitelje DNŽ i Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport DNŽ

Poseban cilj 2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno doprinosi strateškom cilju 2 „Obrazovani i zaposleni ljudi“ iz NRS 2030. realizacijom mjera i aktivnosti usmjerenih na poboljšanje suradnje obrazovanih i istraživačkih ustanova, gospodarstva i javne uprave te daljnji razvoj strukovnog i cjeloživotnog obrazovanja.

U svrhu praćenja zahtjeva tržišta rada i pravovremenog odgovaranja na iste, a i u cilju poboljšanja kompetentnosti i konkurencije mlade radne snage na tržištu rada, Dubrovačko-neretvanska županija svake godine dodjeljuje stipendije za učenike i studente koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Tako su u 2022. godini dodijeljene 3 učenike stipendije za zanimanje agroturistički tehničar, 1 učeniku stipendiju za zanimanje konobar, 2 učenike stipendije za zanimanje kuhar i 17 učenika stipendija za zanimanje medicinska sestra / medicinski tehničar te 19 studentskih stipendija za zvanje doktor medicine, 3 studentske stipendije za zvanje magistar medicinske biokemije, 1 studentska stipendija za zvanje magistar rehabilitacijske edukacije, 5 studentskih stipendija za zvanje magistar logopedije, 1 studentska stipendija za zvanje magistar edukacije matematike i 1 studentska stipendija za zvanje magistar geodezije i geoinformatike.

Projekt „Regionalni centar kompetentnosti u turizmu i ugostiteljstvu Dubrovnik“ vrijedan više od 103 milijuna kuna aktivno se provodio tijekom 2022. godine. Obnovljena je matična škola, tj. Turistička i ugostiteljska škola Dubrovnik, a provedeni su postupci javne nabave te potpisani ugovori za rekonstrukciju i potpunu obnovu zgrade Garište i vile Ingrija koje će postati najsuvremeniji akademski u sektoru turizam i ugostiteljstvo, ne samo na području Republike Hrvatske, nego i šire, te se započelo s provedbom predmetnih ugovora. Završne aktivnosti EU projekta MONITORIS u 2022. odnosile su se na praćenje izvršenja strateškog okvira Centra za kompetencije za turizam i ugostiteljstvo za poticanje suradnje i kreiranje novih zajedničkih IRI (istraživanje & razvoj & inovacije) projekata u turizmu.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Rashodi za odgojno- obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku	374,03 kn (2019)	600,00 kn	448,00 (2022)
Broj u enika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja	1.299 (2020)	1.500	1.326 (2022)

Izvor: Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport DNŽ

Poseban cilj 2.3. Poticanje demografskog razvoja

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno je doprinio strateškom cilju 6 „Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji“ iz NRS 2030. realizacijom mjera i aktivnosti usmjerenih prema poticanju demografske obnove.

U sklopu aktivnosti sufinancirana je nabava radnih materijala za sve u enike od 1. do 8. razreda osnovnih škola kojima je osniva DNŽ. Putem MZO sufinanciran je prijevoz u enika srednjih škola. Dodijeljena je jednokratna nov ana pomo obiteljima sa etvero i više djece; ispla ena je potpora za 208 obitelji. Tako er je, sukladno provedenom natje aju, dodijeljeno 106 stipendija za darovite u enike i studente te u enike i studente koji se obrazuju za deficitarna zanimanja, a za što je izdvojeno skoro 900 tisu a kuna.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Vitalni indeks (broj živoro enih na 100 umrlih)	93.53 (2020)	94.0	73,6
Saldo ukupne migracije, po županiji	363 (2020)	500	-636

Izvor: 2021 / DZS

Poseban cilj 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno je doprinio strateškom cilju 8 „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“ iz NRS 2030. kroz mjere i aktivnosti usmjerene na poboljšanje gospodarenja otpadom, jačanja energetske infrastrukture, smanjenja ugljičnog otiska te boljeg praćenja stanja u okolišu.

Aktivnosti unutar cilja 3.1. provedene su u skladu s predviđenom dinamikom; provedena su 1231 mjerenja kakvoće mora na morskim plažama, izrađeni su nacrti dokumenata te je provedena javna rasprava za Program zaštite okoliša, Program zaštite zraka i Program ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja DNŽ 2023 - 2026.

Okončan je projekt Promicanje održivog razvoja Doline Neretve.

Putem projekta ADRIACLIM održane su tri radionice u sklopu participativnog procesa izrade Adaptacijskog plana te stručno vođenje u Prirodoslovnom muzeju i akvariju za učenike osnovne škole Gruda u sklopu Europskog Pomorskog dana. U okviru projekta CASCADE održana je radionica o klimatskim promjenama u srednjoj školi Opuzen, stručno vođenje na jezeru Kuti te tri radionice na kojima su predložene mjere za ublažavanje negativnih utjecaja na ekosustav doline Neretve. Aktivnosti EU projekata Marless, SeaClear i Bluefasma se provode u skladu s predviđenom dinamikom.

Sufinancirani su projekti JLS ulaganja u rekonstrukciju cesta, vodoopskrbnog sustava i javnih igrališta. Za izgradnju centra za gospodarenje otpadom obavljaju se pripreme radnje; projektna dokumentacija, dozvole za gradnju, otkup zemljišta.

Provedeni su postupci javne nabave za energetska obnova Učeničkog doma Dubrovnik i energetska obnova krova školske sportske dvorane Gimnazije Dubrovnik. Riječ je o projektima ukupne vrijednosti preko 8 milijuna kuna. Uspješno je proveden projekt energetske obnove OŠ Kuna te je pružena tehnička pomoć OB Dubrovnik u pripremi projekta Energetske obnove bolnice.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Sakupljena koli ina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge	3.478t (2020)	20.000t	4.845t (2021)
Rashodi za zaštitu okoliša na podru ju županije, po stanovniku	73,90 kn(2019.)	>130.00kn	99,26kn (2022)

Izvor: Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove DNŽ

Poseban cilj 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno je doprinio strateškom cilju 10 „Održiva i pametna mobilnost i povezivost“ iz NRS 2030, kroz mjere i aktivnosti usmjerene na daljnje unaprje enje prometne povezanosti županije te poboljšanje zelene mobilnosti i razvoj pametnih rješenja u prometu.

Županija je putem Javnog poziva za prijavu projekata na pomorskom dobru sufinancirala projekte i investicije na pomorskom dobru, a koje provode jedinice lokalne samouprave koje u svom sastavu imaju pomorsko dobro i lu ke uprave. Investicije se odnose na direktno (fizi ko) ulaganje na pomorsko dobro dok se druge investicije odnose na izradu projektne dokumentacije za budu e investicije. Ukupno je odobreno 15 projekata jedinice lokalne samouprave i lu kih uprava.

Pokrenuta je izrada studije mreže linija javnog županijskog autobusnog prijevoza putnika na podru ju DNŽ zbog potrebe optimizacije postoje eg sustava javnog prijevoza odnosno definiranju optimalne mreže županijskih autobusnih linija na podru ju Dubrova ko-neretvanske županije.

U cilju unapre enja prometne infrastrukture proveden je projekt izgradnje mimoilaznice na podru ju Op ine Zažablje.

Razvoj gospodarstva u svim je segmentima usmjeren prema o uvanju okoliša i zelenim razvojnim politikama (Operativni plan cikloturizma Dubrova ko-neretvanske županije), tako je u 2022. godini putem EU projekta MIMOSA u op ini Konavle ure en je ciklo-point centar Popovi i, te je nabavljena biciklisti ka oprema za 23 lokacije diljem DNŽ (24 bike servis set-a i 23 parking mjesta).

Ovaj poseban cilj obuhva a i ulaganja u podru ju poboljšanja digitalne povezanosti s naglaskom na uspostavu širokopojasne infrastrukture velikih kapaciteta u Županiji. Realizacija aktivnosti ponajprije ovisi o nastavku financiranja takvih projekata s državne razine te interesu telekom operatora. DNŽ e sa svoje strane osigurati svu potrebnu administrativnu podršku kako bi se stvorili uvjeti za realizaciju ulaganja.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Broj ku anstva sa širokopojasnim pristupom internetu	32.587 (2020)	>45.000	33.722 (2021)
Broj javno dostupnih punionica za vozila na elektri ni pogon	13 (2021)	>90	38

Izvor: HAKOM, www.plugshare.com

Poseban cilj 3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno je doprinio strateškom cilju 8 „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“ iz NRS 2030. kroz aktivnosti usmjerene na očuvanje i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine. Također, realizirane aktivnosti doprinijele su i strateškom cilju 13. „Jačanje regionalne konkurentnosti“ budući da se njihovom provedbom poboljšala turistička valorizacija prirodne i kulturne baštine.

JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije je sukladno zakonskim obvezama i zadanim rokovima projektnih aktivnosti izvršila sve obveze koje uključuju provođenje redovnih aktivnosti, provođenje mjera zaštite od požara, provođenje mjera zaštite i očuvanja zaštićenih dijelova prirode i ekološke mreže Natura 2000. Sukladno zadanom gantogramu projekata koji su sastavni dio Plana razvoja DNŽ, sve aktivnosti uredno su se izvršavale (K150401 Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000, K150406 EU projekt LIFE CONTRA AILANTHUS, K150407 EU projekt Očuvanje plemenite periske, K10408 EU projekt Interpretacijski centar zaštićenih prirodnih vrijednosti doline Neretve u Novim Selima i ostali planirani EU projekti za zaštitu okoliša (T150304 Projekt uspostava centra zaštite i očuvanja slatkovodnih kornjača, T150305 Projekt EkoMalostonski zaljev, T150306 Projekt uklanjanje invazivne vrste plavi rak, T150307 Projekt Plastic Free, K150410 EU projekt LIFE for MAUREMYS, T150409 EU projekt SeCure).

Projekt WINTER MED je završio sredinom 2022. godine. Projektne aktivnosti izvršene su u skladu s predviđenom dinamikom. Kroz projekt je izrađen Elaborat integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Područje Natura 2000 područja pod obvezama zaštite, održavanja i obnove (udio kopnene površine pod zaštitom)	56,59% (2021)	>60%	56,59% (2023)
Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku	21,50 kn (2019)	>28,00 kn	17,56 kn (2022)

Izvor: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode DNŽ i Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport DNŽ

Poseban cilj 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Ovaj poseban cilj izravno doprinosi strateškom cilju 3 „Uinkovita i djelotvorna javna uprava i pravosuđe“ iz NRS 2030. realizacijom niza aktivnosti usmjerenih prema poboljšanju upravljanja ljudskim potencijalima, stalnim edukacijama, jačanje sustava prostornog planiranja te kontinuiranom praćenju i vrednovanju provedbe ključnih razvojnih programa i projekata u svrhu procesa učenja odnosno stjecanja znanja o javnim politikama.

Pregled godišnjih aktivnosti vezanih uz aktivnost jačanje kvalitete županijskih i lokalnih institucija: Tijekom 2022. godine Dubrovačko-neretvanska županija provodila je 18 projekata sufinanciranih iz različitih EU fondova. Sve projektne aktivnosti izvršene su u skladu s predviđenom dinamikom. RA DUNEA je putem projekta Znanjem do EU fondova pružila stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata za 15 različitih javnopravnih tijela s područja županije kroz 40 razvojnih projekata pri čemu su poboljšani kapaciteti 44 djelatnika.

Pregled godišnjih aktivnosti vezanih uz razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom: Plan integralnog upravljanja obalnim područjem - izrada nije pokrenuta; Izvješće o stanju u prostoru DNŽ - pri kraju izrade; Krajobrazno-konzervatorske studije - izrada nije pokrenuta, ali je potreba izrade implementirana u SRUP Dubrovnika; Pri kraju je izrada Pilot projekta uređenja javnih prostora malih naselja u DNŽ; Priprema Odluke o izradi Ciljanih Izmjena i dopuna PPDNŽ; još nisu izašli rezultati natjeगा MINGOR-a za projekte u domeni digitalne transformacije za što je Zavod prijavio izradu detaljnog prometnog modela DNŽ; projekt MPGI, Zavod izrađiva stručne podloge prikupljanja podataka za izradu Prostornog plana područja posebnih obilježja Isključivog gospodarskog pojasa RH u Jadranskom moru, je u tijeku izrade.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Udio stanovništva zadovoljan posljednjim iskustvom korištenja javnih usluga	n/a	80%	n/a
Ukupni prora unski prihodi poslovanja JLP(R)S, po stanovniku	4.975,87 kn (2019)	> 12.000 kn	9.739,07 kn (2022)
Broj udruga civilnog društva na 10.000 stanovnika	148,4 (2020)	> 180	161,2 (2023)

Izvor: Upravni odjel za financije DNŽ i Registar udruga RH

Poseban cilj 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Posebnim ciljem 4.2. izravno smo doprinijeli strateškom cilju 7 „Sigurnost za stabilan razvoj“ iz NRS 2030. realizacijom niza aktivnosti usmjerenih na podizanje razine spremnosti i opremljenosti operativnih snaga civilne zaštite DNŽ i sustava vatrogastva.

Aktivnosti su provedene u predvi enom roku i u skladu s dinamikom i planom ulaganja u vatrogasnu infrastrukturu te nabavu nove opreme, popravaka ošte ene te stru nog osposobljavanja pripadnika vatrogasnih postrojbi s podru ja DNŽ. Iznos ulaganja u infrastrukturu i opremanje za potrebe sustava civilne zaštite manji je od planiranog radi trenutna no povoljnog tijeka pandemije virusa SARS-CoV-2. Time je, naime, prestala potreba za nabavom ve e koli ine zaštitne opreme i sredstava te je, shodno navedenom, došlo do uštede planiranih sredstava za 2022. godinu.

Dobra iskorištenost dostupnih EU sredstava putem programa prekograni ne suradnje Italija – Hrvatska i projekta FIRESPELL i projekta STREAM pokazala se izuzetno važnom i korisnom za podizanje razine spremnosti i opremljenosti operativnih snaga civilne zaštite i sustava vatrogastva.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Po etna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Postotak požarne intervencije unutar vremenskog cilja (8 minuta)	-n/a	100%	100% (<i>Obrazloženje: javne vatrogasne postrojbe u DNŽ interveniraju unutar 1min, dok DVD-ovi u prosjeku unutar 5min</i>)
Vrijeme odgovora hitne službe unutar cilja (8 minuta)	-n/a	80%	60% (<i>Obrazloženje: hitne službe u DNŽ u 70% slu ajeva interveniraju unutar 10min</i>)

Izvor: Upravni odjel za poslove župana i Županijske skupštine DNŽ i Upravni odjel za zdravstvo, obitelj i branitelje DNŽ

Poseban ciljevi 4.3. Razvoj otoka i 4.4. Razvoj ostalih geografskih područja od posebnog interesa

Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Posebni ciljevi 4.3. i 4.4. osigurati će kvalitetniju podršku razvoju onih dijelova županije koji su suojeni sa značajnim socioekonomskim poteškoćama, izravno doprinose strateškom cilju 12 „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima“ iz NRS 2030.

Poseban cilj 4.3. Razvoj otoka: Dubrovačko-neretvanska županija je krajem 2022. godine u suradnji sa MRRFEU Upravom za otoke pokrenula izradu Teritorijalne strategije razvoja otoka DNŽ (kao dodatak Planu razvoja DNŽ do 2027.) koja će precizirati prioritetna područja ulaganja na otocima i financijski obuhvat predviđenih intervencija. Završetak izrade Teritorijalne strategije razvoja otoka DNŽ očekuje se u lipnju 2023. godine. Nakon usvajanja dokumenta, koji je ujedno i preduvjet za korištenje sredstava iz ITP programa za otoke, u zadnjem kvartalu 2023. godine očekuje se objava javnih poziva za financiranje projekata na otocima Dubrovačko-neretvanske županije.

Posebni cilj 4.4. Razvoj ostalih geografskih područja od posebnog interesa: U 2022. godini uloženi su posebni naponi, prije svega u pogledu pripreme razvojnih projekata, kako bi potaknuli snažniji razvoj jedinica lokalne samouprave u ostalim geografskim područjima od posebnog interesa DNŽ i tako smanjili njihovo zaostajanje za županijskim prosjekom. U izvještajnom razdoblju u sklopu tehničke pomoći pružena je stručna podrška u pripremi i provedbi 9 razvojnih projekata na područjima od posebnog interesa Dubrovačko-neretvanske županije.

Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda (iz biblioteke pokazatelja MRRFEU)	Početna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda do 2027. godine	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda u 2022. godini
Broj stanovnika na otocima	25670 (procjena 2018)	25670	24790 (2021)
Broj stanovnika na slabije razvijenim područjima (Metkovi, Opuzen, Kula Norinska, Pojezerje, Slivno, Zažablje, Janjina, Dubrovačko primorje)	26494 (procjena 2018)	26494	25187 (2021)

Izvor: 2021 / DZS

Zaključak

Misija djelovanja Dubrova ko-neretvanske županije, županijskih institucija, ustanova i tvrtki jest osigurati kvalitetan strateški i institucionalni okvir za upravljanje razvojem, s posebnim naglaskom na učinkovito i djelotvorno korištenje sredstava iz fondova EU, županijskog proračuna i iz ostalih izvora. Provedene mjere i aktivnosti definirane unutar Plana razvoja Dubrova ko-neretvanska županija je u 2022. godini u značajnoj mjeri ostvarila ciljeve postavljene misijom djelovanja. To se ponajprije odnosi na jačanje institucionalnog okvira nužnog za ravnomjerni razvoj svih dijelova Dubrova ko-neretvanske županije korištenjem, ne samo vlastitih sredstava, nego i onih dostupnih realizacijom projekata iz različitih fondova EU.

Ulaganja u područja koja su Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, određena kao nadležnost županijske uprave, čine sastavni dio različitih razvojnih strategija koje je u proteklom višegodišnjem razdoblju donijela Dubrova ko-neretvanska županija. Ulogu u općem društvenom okruženju Dubrova ko-neretvanska županija dodatno je pojačala informiranjem javnosti o aktivnostima iz svog djelokruga rada putem društvenih mreža, ali i ostalim načinima komunikacije. Time je, uz obvezu provođenja javnih savjetovanja za donošenje planskih dokumenata iz različitih područja nadležnosti, Dubrova ko-neretvanska županija u osmišljavanje i provođenje razvojnih politika uključila građane, što je nedvojbeno značilo daljnji napredak u poboljšanju transparentnosti poslovnih procesa u upravi i podizanje razine demokracije u procesu donošenja odluka.

Dubrova ko-neretvanska županija razvoj gospodarstva na svom području, uz ostalo, potiče različitim programima kojima je cilj potaknuti razvoj malih poduzetnika. Tako kontinuirano provodi aktivnosti za razvoj poduzetništva, gospodarstva i turizma na području Županije realizacijom kreditnih programa, sufinanciranjem izrade poslovnih planova, sufinanciranjem projekata organizacije manifestacija u turizmu te drugih oblika promidžbe poduzetništva i turizma.

U političkom kontekstu Dubrova ko-neretvanska županija je tijekom 2022. godine nastavila aktivnim sudjelovanjem u radu institucija Europske unije, ne isključivo kao sudionik u procesu donošenja različitih odluka, nego kao i pokreta određениh promjena koje su za cilj imale ukazati na važnost regionalne razine upravljanja razvojem europskih regija. Sudjelovanjem župana Dubrova ko-neretvanske županije Nikole Dobroslavića u radu Europskog odbora regija, uz ostalo, i kao predsjednika hrvatskog izaslanstva značajno je osnažen politički utjecaj Dubrova ko-neretvanske županije u toj instituciji Europske unije. Tome, zasigurno, pridonosi činjenica da je župan Dobroslavić i voditelj radne grupe Europskog odbora regija za zapadni Balkan te isto sudjeluje u radu različitih međunarodnih konferencija i diplomatskih misija.

Utjecaj Dubrova ko-neretvanske županije na razvoj politike ovog dijela Europske unije utječe i na razvoj i podizanje demokratskih standarda susjednih zemalja članica Europske unije s obzirom da je župan Dobroslavić i predsjednik Jadransko-jonske euroregije koja okuplja 33 jedinice regionalne samouprave iz država u okruženju Jadranskog i Jonskog mora. Dubrova ko-neretvanske županija, stoga, ima jedinstvenu priliku aktivno sudjelovati u osmišljavanju projekata za prekograničnu suradnju u specifičnim okolnostima položaja Dubrova ko-neretvanske županije, lobirajući i za projekte na području regija susjedne Bosne i Hercegovine. Dubrova ko-neretvanska županija, inače, potpisala je sporazume o suradnji s deset hrvatskih županija, pet talijanskih i jednom slovačkom regijom.

Uz nadležna tijela na nacionalnoj razini, u procesu izrade programskih dokumenata/operativnih programa (programskom razdoblju EU 2021-2027), predstavnici DNŽ sudjelovali su kao partneri s regionalne razine upravljanja. Svi programski dokumenti/operativni programi usvojeni su od strane Europske komisije u četvrtom kvartalu 2022. godine (Operativni programi "Konkurentnost i kohezija", "Uinkoviti ljudski potencijali" i "Integrirani teritorijalni razvoj"). Predstavnici DNŽ aktivno su sudjelovali i u aktivnostima programiranja novih programa prekogranične suradnje za period 2021-2027 (INTERREG "Italija-Hrvatska" i IPA INTERREG "Hrvatska - BiH - Crna Gora").

Tijekom 2022. godine Dubrova ko-neretvanska županija provodila je 18 projekata sufinanciranih iz različitih europskih fondova. Radi se o projektima prekogranične suradnje iz različitih područja nadležnosti regionalne uprave: civilne zaštite (prilagodbe klimatskim promjenama), turizma, kulture i prometa. Potrebno je naglasiti europske projekte sufinancirane sredstvima Europskog socijalnog fonda tematski usmjerenih poboljšanju razine obrazovnog sustava i zdravstvene zaštite.

Važno je, također, spomenuti da je Dubrova ko-neretvanska županija sudjelovala i u projektima Ministarstva pravosuđa i uprave vezanih uz uvođenje sustava upravlja kvaliteta u javnu upravu Republike Hrvatske te optimizaciju sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave. Oba projekta sufinancirana su sredstvima Europskog socijalnog fonda putem Operativnog programa Uinkoviti ljudski potencijali 2014-2020. Aktivno je bila uključena i u projekte koje su provodile Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode te Regionalna razvojna agencija Dubrova ko-neretvanske županije - DUNEA.

Svakako je potrebno istaknuti i pripremne aktivnosti na izradi dopune Plana razvoja Dubrova ko-neretvanske županije 2027. - Teritorijalne strategije razvoja otoka koja će se ubrzano nastaviti u prvom i drugom kvartalu 2023. godine, a koja je ujedno i preduvjet za povlačenje sredstava ITP programa za otoke.

Sve prethodno navedene aktivnosti, utvrđene Planom razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine, ujedno su doprinijele i ostvarivanju strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine kao temeljnog strateškog razvojnog akta Republike Hrvatske.